

"שמועות על חורף": עבודותיו של בועז נוי מדויקות ווירטואוזיות, אך נטולות התרחשות

בועז נוי מתאר בעבודותיו, המוצגות בגלריה רוזנפלד בתל אביב, נוף אורבני באופן נושם וחי ובצבעוניות רוטטת, אך מלבד ההתפעלות מהטכניקה של האמן, חסרה נקודת מבטו ביחס לנופים שצייר

התראות

רועי אלטר 12:36

Tel Aviv Habibti, 2019, בועז נוי צילום: ללא קרדיט

מאופן עשייתם, וכאמור אחרי כך וכך עבודות שעוברות בסד, הבטן מתחילה לקרקר ברעב למשהו שיקרה – מלבד ההתפעלות מהטכניקה הציורית של נוי. בסופו של דבר, בכל הציורים מתואר נוף אורבני די כללי, שאולי מתמסר היטב לאופן העבודה של נוי, אך לא מסקרן כשלעצמו. גם לא מורגשת בציורים החוויה של האמן מול הנופים הללו, אולי בגלל הסדרתיות והאחידות שהולכות ומשתלטות על חוויית הצופה ככל שהוא מתקדם לאורך התערוכה.

הרגע שלפני ואחרי

כותרת התערוכה, "שמועות על חורף", נובעת לדברי האוצר מתפישת הציורים של נוי כשמועות, מסרים, ידיעות לא רשמיות, שהאמן מוסר לנו באמצעותם. אלא ששמועה ברוב המקרים, אולי

התאורה בהם חיה, הנחות הצבע של נוי רוטטות ונעות, מה שעומד במנוגד למראה הסנאפ־שוטי של העבודות. מכאן המתח שנוצר בהן, מעין אוקסימורון ראייתי שמתקיים בין סטטיות לזרימה, ובין כלליות לייחודיות.

אך ההשתאות הראשונית והדחף המיידי לנגוס בעבודות מתחילים לעמוד למבחן אחרי זמן מה. אחרי העבודה התשיעית והעשירית נוצר תסכול מסוים מול העבודות העשויות היטב, אך החסרות כל התרחשות. אין בציורים סיפור, גם לא סיפורו של האמן, שאינו נוכח בהם. נקודת המבט כלפי הנופים המצוירים מנותקת, פסטורלית וחסרת עמדה. העמדה היא ציורית, ופרקטיקת הציור של נוי היא היא הנושא והסיפור בתערוכה.

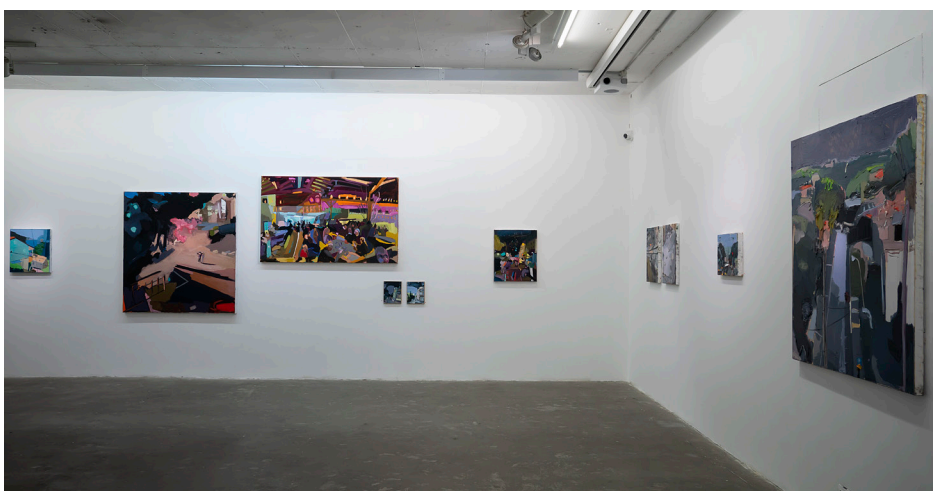
יש אמנם כמה עבודות שההתרחשות הנושאית בהן יותר מעניינת מבאחרות, אך ברוב הציורים אין אמירה חוזק

תערוכת היחיד של בועז נוי "שמועות על חורף" שמוצגת בגלריה רוזנפלד בתל אביב היא תוצאתה של מלאכת מחשבת ציורית מורכבת ומפותחת. הנחות הצבע של נוי הן חד־פעמיות, מדויקות ווירטואוזיות. לעתים הוא גודש את הקנבס, ולעתים גורע ממנו; נע בתוך הציורים בין מרקמים וקני מידה, תוקף את משטחי הציור בדרכים שונות, באופן שהולם את המעברים הנושאים שבתוכם.

נראה שפעולתו של נוי משלבת שליטה ומקרייות, מקצוענות ואינטואיציה, ושפה ציורית שמזכירה עבודות של האמן הגרמני מרטין קיפנברגר, ואף גרמו לי לחשוב על עבודותיו של הצייר היהודי־פולני חיים סוטין. בציורים מתוארים נופים עירוניים גנריים, בלתי ניתנים לזיהוי, ויש משהו בעיוות הצבעוני שדווקא גורם להם להיראות ממשיים וקרובים באופן בלתי רגיל, כאילו בהישג יד. הציורים נושמים,

Cafe Bezalel (Jerusalem), 2018, בועז נוי צילום: ללא קרדיט

מראה הצבה של התערוכה "שמועות של חורף" בגלריה רוזנפלד צילום: ללא קרדיט

בכולם, נוגעת להתרחשות, משהו שקרה, יקרה, או עשוי לקרות. גם חורף, המוזכר בכותרת, הוא סוג של התרחשות.

הפילוסוף הגרמני גוטהולד אפרים לסינג טבע את המושג "הרגע הפורה". על פי לסינג אותו רגע פורה הוא רגע שקפא בזמן – כציור או כפסל – אבל למרות שהוא דומם וסטטי, הרגע הספציפי שבחר האמן לתאר מצליח להעלות באוב את הרגע שקדם לו ואת זה שעשוי להגיע אחריו.

דוגמא מובהקת לכך עבור לסינג היתה פסל לאוקואון ובניו שהתגלה ברומא ב-1506, אשר לדבריו מתאר את מאבקו של כהן טרויה ובניו בנחשי הים בדיוק רגע לפני שהוא מוכרע – לכאן או לכאן, כאשר הצופה יכול רק להבין שרגע ההכרעה קרב, אך לא מי עומד לצאת כשידו על העליונה. ההתרחשות בשיאה, והצופה מקבל לגביה מידע חלקי, לא סופי, שיהיה עליו להשלים, אולי קצת בדומה לשמועה.

אבל במסרים הציוריים של נוי קשה לומר שיש התרחשות מלבד זו הציורית. נדמה שהצייר יכול היה לעבוד מול אותו נוף במשך שבועות וחודשים בלי שמשו ישנה אותו או יתרחש – משני צדי הקנבס. הדברים האלה אמנם פחות נכונים בנוגע למיעוט מהעבודות, שאכן יש בהן התרחשות כלשהי, אך כמו בציור "46th Birthday", בו הרמזורים מאירים בירוק, שלאחריו יבוא אדום וחוזר חלילה, גם ההתרחשות כאן היא מכנית ולא "פורה" במובן הנ"ל.

מתוך התערוכה "ציר האלפא", מלאכי סגן כהן צילום: עדי מוזס

בחלל קטן בגלריה מוצגות גם כמה עבודות של מלאכי סגן-כהן, שמאוגדות תחת הכותרת "ציר האלפא". יש באמת איזו פוזה קוסמית-מטאפיזית באופן שבו האסמבלז'ים של סגן-כהן נראים ומוצבים, אבל אין בה כדי לשפר במשהו את הריק של חומרי האריזה וחלקי הרהיטים של איקאה, שלא מטופלים פה בצורה מעניינת, ונשארים אותם קרטונים וכפיסי עץ שהיו לפני שחוברו יחד. ייתכן שבסטודיו השקט,

המבודד מהעולם החיצון, ובהעדר אמת מידה מהמציאות, אובייקטים שונים יכולים לקרן ולהיראות כמו יותר ממה שהם, אך ברגע שהם יוצאים מהסטודיו הם חוזרים לגודלם האמיתי, וזה גם המקרה בתערוכה הזו. העבודות נותרות אסופת חומרי הגלם המרכיבים אותן, חדגוניים ואילמים כפי שהם, ולא מתרוממות לכדי משהו מעבר לזה.